

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר משטפוט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת ישראל בן לאה ע"ה הרב אחיעזר הי"ד בן יורם יבדלט"א

משנה ג'

הִיְתָה הַצִּיפור מְעוֹפֶפֶת מֵרַחַפַּת מַעַל הַקֶּן בּו נִמְצָאִים הַבָּצִים/הַאֲפֵרוּחִים: אוֹי בְּזָמַן שֶׁפָּנְפְּיָה נוֹגְעוֹת בְּקֶן הֵינּוּ שֵׁם נוֹגַעַת בְּכַנְפֶיהָ בְּבִיצִים/אֲפֵרוּחִים - חָיֵב לְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, וְאִם אֵין פָּנְפְּיָה נוֹגְעוֹת בְּקֶן - פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח בְּגִמְרָא מִבּוֹאֵר הַטַּעַם לְדִין זֶה, לְפִי שְׂכֵתוֹב "וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֲפֵרוּחִים אוֹ הַבִּיצִים" לְמַדּוּ שְׂצָרִיךְ שֶׁהָאֵם תִּהְיֶה 'רוֹבֶצֶת' אֲבֵל לֹא מְעוֹפֶפֶת, וּמִזֶּה שְׂכֵתוֹב 'רוֹבֶצֶת' וְלֹא 'יוֹשֶׁבֶת' לְמַדִּים, שֵׁם נוֹגַעַת בְּכַנְפֶיהָ בְּקֶן, הִרִי זֶה נִחְשָׁב כִּירוֹבֶצֶת' וְחַיִּיב בְּשִׁילוּחַ הַקֶּן. אֵין שֵׁם אֶלָּא אֲפֵרוּחַ אֶחָד, אוֹ בִיצָה אַחַת אִם יֵשׁ בְּקֶן רֶק אֲפֵרוּחַ אֶחָד, אוֹ בִיצָה אַחַת - חָיֵב לְשַׁלַּח, אַע"פ שְׂנִכְתָּב "וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֲפֵרוּחִים אוֹ בִיצִים" בְּלִשׁוֹן רַבִּים, לְפִי שֶׁנֶּאֱמָר (דְּבָרִים כ"ב, ו) "קֶן" "כִּי יִקְרָא קֶן צִיפור לְפָנֶיךָ" וּמִפְסוּק זֶה לְמַדִּים - קֶן מִכָּל מְקוֹם הֵינּוּ שֶׁאֲפִילוֹ אִם יֵשׁ בְּקֶן, אֲפֵרוּחַ אֶחָד, אוֹ בִיצָה אַחַת, נִקְרָא קֶן, וּמֵה שְׂכֵתָבָה הַתּוֹרָה לִשׁוֹן רַבִּים, זֶה מִפְּנֵי שֶׁכַּךְ מִצּוֹי הַדָּבָר, שְׁבִקֶן יֵשׁ כַּמָּה אֲפֵרוּחִים, אוֹ כַּמָּה בִיצִים. הֵיוּ שֵׁם אֲפֵרוּחִין מִפְּרִיחִין הֵינּוּ אֲפֵרוּחִים גְּדוּלִים שִׂוְדָעִים לְעוֹף בְּעַצְמָם וְאִינֶם צָרִיכִים אֶת אִמָּם, אוֹ בִיצִים מוֹזְרוֹת אוֹ שֶׁהֵיוּ בְּקֶן בִּיצִים מְקוּלְקוֹלוֹת, שֶׁלֹּא נוֹצָרִים בְּתוֹכָם אֲפֵרוּחִים - פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, לְפִי שֶׁנֶּאֱמָר (שֵׁם) "וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל-הָאֲפֵרוּחִים אוֹ עַל-הַבִּיצִים" - וְהִיּוֹת וְהַתּוֹרָה חֲזָרָה בְּשֵׁנִית וְכֹתָבָה "וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֲפֵרוּחִים אוֹ הַבִּיצִים" לְמַרּוֹת שֶׁכֵּבֶר לְמַדְנּוּ שֶׁמְדוּבֵר עַל אֲפֵרוּחִים וּבִיצִים מִמָּה שְׂנִכְתָּב "כִּי יִקְרָא קֶן צִפור לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ כָּל עֵץ אוֹ עַל הָאֲרֶץ אֲפֵרוּחִים אוֹ בִיצִים" אֲנוּ לְמַדִּים מֵה אֲפֵרוּחִין בְּנֵי קִימָא שֶׁכֵּמוֹ שֶׁהָאֲפֵרוּחִים שְׁעִלֵיהֶם מְדוּבֵר הֵם אֲפֵרוּחִים חַיִּים שִׁיכוּלִים לְהַתְקִיִּים, אֶף בִּיצִים בְּנֵי קִימָא אֶף הַבִּיצִים שְׁעִלֵיהֶם מְדוּבֵר שִׁיחִיהָ חַיִּיב בְּשִׁילוּחַ הַקֶּן, הֵם בִּיצִים שְׁעִתִּידִים לְצִאת מֵהֶם גּוֹזְלִים שִׁיכוּלִים לְהַתְקִיִּים, יִצְאוּ מוֹזְרוֹת הַבִּיצִים הַמְקוּלְקוֹלוֹת שֶׁלֹּא יִצְאוּ מֵהֶם גּוֹזְלִים בְּעֵתִיד, וְלִכֵּן פֶּטוּר מִשִׁילוּחַ הַקֶּן, וְעוֹד לְמַדִּים וּמֵה הַבִּיצִים צָרִיכִין לְאֶמֶן וְכֵמוֹ שֶׁמְדוּבֵר בְּמִצְוֹת שִׁילוּחַ הַקֶּן עַל בִּיצִים שְׂצָרִיכִים שֶׁאִמָּם תִּדְגוּר עֲלֵיהֶם, אֶף הָאֲפֵרוּחִין צָרִיכִין לְאֶמֶן אֶף הָאֲפֵרוּחִים שְׁעִלֵיהֶם מְדוּבֵר בְּמִצְוֹת שִׁילוּחַ הַקֶּן, הֵם אֲפֵרוּחִים שְׁעִדִין צָרִיכִים אֶת אִמָּם, יִצְאוּ מִפְּרִיחִין הָאֲפֵרוּחִים שִׁיכוּלִים לְעוֹף לְבַד, וְאִינֶם צָרִיכִים עוֹד אֶת אִמָּם. וְלִכֵּן אִינֶם בְּכָלל מִצְוֹת שִׁילוּחַ הַקֶּן שְׁלַחָה וְחֲזָרָה אִם שִׁלַּח אֶת הָאֵם, וְאַחֲ"כ חֲזָרָה הָאֵם לְקֶן, וְשׁוֹב פֶּעַם שְׁלַחָה וְחֲזָרָה, אֶפְלוּ אֲרַבְּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים - חָיֵב שׁוֹב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמָר (שֵׁם שֵׁם, ז) "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח" שֶׁמִּכָּאֵן לְמַדִּים שֶׁאֲפִילוֹ שִׁלַּחָה וְחֲזָרָה מֵאֵה פְּעָמִים, צָרִיךְ לְחֲזוֹר וּלְשַׁלַּח. אָמַר: הֲרִינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם וּמְשַׁלַּח אֶת הַבָּנִים וְשִׁלַּח אֶת הַבָּנִים - חָיֵב לְשַׁלַּח גַּם אֶת הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמָר (שֵׁם) "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת-הָאֵם" שֶׁמִּכָּאֵן לְמַדִּים שֶׁמִּצְוֹת הַשִׁילוּחַ הֵיא בְּאֵם וְלֹא בְּבָנִים. אִם נָטַל הַבָּנִים לְאַחַר שִׁלַּח אֶת הָאֵם וְהִחְזִירוֹ לְקֶן וְאַחֲ"כ הַחְזִיר אֶת הַבָּנִים לְאוֹתוֹ קֶן שֶׁמִּמֶּנּוּ נִלְקַחוּ, וְאַחַר כֵּן חֲזָרָה הָאֵם עֲלֵיהֶם לְרַבּוֹץ עֲלֵיהֶם - פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, לְפִי שֶׁשְׁלַקַּח אוֹתָם בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה זָכָה בָּהֶם וּמַעֲתָה הֵם נִחְשָׁבִים כְּמִזְמִנִים בְּשִׁילוּחַ, וְהִרִי לְמַדְנּוּ שֶׁמִּצְוֹת שִׁילוּחַ הַקֶּן נוֹהַגַת רֶק בְּשִׁאִינֶם מִזְמִנִים.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ד

הַנוֹטֵל אִם עַל הַפְּנִים מקו ציפור, ועובר על לאו של 'לא תקח האם על הבנים' - **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לוקָה** ארבעים מלקות, משום שעבר על 'לא תעשה' מדאורייתא **וְאִינוּ מְשַׁלְּחִים** והואיל ועבר על הלאו ולקח את האם אינו חייב לשלחה, לפי שסובר רבי יהודה שהאדם מצווה לא לקחת את האם אלא לשלחה, ואם עבר ולקחה אין לו תקנה, ולפיכך לוקה ואינו משלח. **וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: מְשַׁלְּחִים וְאִינוּ לוקָה** לפי שסוברים חכמים שזהו לאו הניתק לעשה (כמו שיבואר בהמשך) שכן כך הם מפרשים את הפסוק, "לא תקח האם" ואם עברת ולקחת, "שלח תשלח את האם", היינו שיכול האדם שנטל את האם לתקן את הלאו על ידי שילוח האם אחר כך, ולפיכך משלח ואינו לוקה. **זֶה הַפְּלֵל: כָּל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁיֵשׁ בָּהֶן קוּם עֲשֵׂה** היינו שכל מצוות 'לא תעשה' שעובר עליה, וניתן לתקן אותה על ידי מצוות עשה, שזה נקרא 'לאו הניתק לעשה' - **אֵין לוקִין עָלֶיהָ** אין חייבים מלקות על הלאו, אם תיקן ב'עשה' את הלאו, ברם מי שלא קיים את מצוות העשה המתקנת, כגון: שלקח את האם ושחטה, או שמתה קודם ששילחה, כך שאינו יכול עוד לתקן את ה'לאו' תעשה' במצוות 'עשה' הרי הוא חייב מלקות.

*ניתק - לשון ניתקו, היינו שיכול ה'לאו' תעשה' להתקן על ידי מצוות 'עשה', ויש מפרשים ניתק מלשון נתק, היינו שע"י עשיית העשה' מנתק הוא מעצמו את הלאו ואת החיוב במלקות.

רבינו עובדיה מברטנורא

לוקה ואינו משלח. אף על גב דלאו הניתק לעשה אין לוקין עליו, הכא היינו טעמא, דסבר רבי יהודה שלח מעיקרא משמע, והכי קאמר קרא, לא תקח האם, אבל מזה יש עליך לעשות כשתמצא הקן, שלח תשלח את האם, ואין כאן ניתק לעשה אלא עברת עשה ולא תעשה. ואין הלכה כרבי יהודה.

אין לוקין עליה. אם קיים עשה שבה. אבל אם לא קיים העשה, כגון הלוקח אם מעל הבנים ושחטה או מתה תחת ידו, לוקה.